

Spis treści

Wykaz skrótów	XIII
Bibliografia	XV
Przedmowa do tomu I	XXXV
Rozdział 1. Krytyka wartości poznawczej i analitycznej funkcji ochronnej prawa pracy	1
§ 1. Uwagi wstępne	1
§ 2. Funkcje prawa pracy jako doktrynalne wypowiedzi o jego aksjologii	1
§ 3. O funkcji ochronnej prawa pracy w doktrynie prawa pracy...	4
§ 4. Problem funkcji ochronnej pracodawcy	9
§ 5. Ochrona słabszego, ochrona praw powszechnych czy polityka społeczna	11
§ 6. Pracodawca w kontekście funkcji ochronnej pracownika	13
§ 7. Krytyka wartości analitycznej i poznawczej funkcji ochronnej	15
§ 8. Uwagi końcowe	24
Rozdział 2. O zjawisku pracowniczośćrocentryzmu w analizie prawa pracy i jego skutkach	27
Rozdział 3. Ustrojowe podstawy prawa pracy	37
§ 1. Uwagi wprowadzające do rozdziału	37
§ 2. Zasada społecznej gospodarki rynkowej a prawo pracy	38
I. Uwagi wstępne	38
II. Zasada społecznej gospodarki rynkowej w świetle doktryny prawa konstytucyjnego	38
III. Społeczna gospodarka rynkowa w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego	41
IV. Zasada społecznej gospodarki rynkowej a prawo pracy	43
V. Uwagi końcowe	45
§ 3. Konstytucyjna ochrona pracy	46
I. Uwagi wstępne	46
II. Ustawodawstwo ochronne jako konstytucyjny obowiązek państwa	46

III. Nadzór nad warunkami pracy i promocja zatrudnienia	49
IV. Walor prawny art. 24 Konstytucji	50
V. Artykuł 24 Konstytucji i jego wykładnia a ustawodawstwo pracy	51
VI. Uwagi końcowe	54
§ 4. Prawo pracy a zasada sprawiedliwości społecznej	55
I. Uwagi wstępne	55
II. Zasada sprawiedliwości społecznej a prawo socjalne	56
III. Zasada sprawiedliwości społecznej a prawo pracy	60
§ 5. Podsumowanie rozdziału	64
Rozdział 4. Praca i strony stosunków zatrudnienia w Konstytucji RP	65
§ 1. Uwagi wstępne do rozdziału	65
§ 2. Praca i zatrudnienie w Konstytucji	65
§ 3. Pracownik w Konstytucji	68
§ 4. Pracodawca w Konstytucji	68
I. Pracodawca prywatny – człowiek czy jednostka organizacyjna	70
II. Pracodawca publiczny	73
III. Prywatny lub publiczny pracodawca konstytucyjny	74
IV. Problem pracy i kapitału	75
§ 5. Podsumowanie	77
Rozdział 5. Podstawowe konstytucyjne prawa i wolności stron stosunku pracy a prawo pracy	79
§ 1. Uwagi wstępne do rozdziału	79
§ 2. Ochrona własności a stosunki zobowiązaniowe	80
I. Uwagi wstępne	80
II. Pojęcie własności w Konstytucji	81
III. Ochrona własności w kontekście art. 31 ust. 3 Konstytucji	85
IV. Uwagi końcowe	88
§ 3. Wolność działalności gospodarczej a prawo pracy	89
I. Uwagi wstępne	89
II. Treść zasady swobody gospodarczej	91
III. Swoboda gospodarcza a konstytucyjne prawa osób zatrudnionych	92
IV. Ograniczenie wolności gospodarczej a prawo pracy	94
V. Uwagi końcowe.....	96

§ 4. Wolność człowieka i zasada swobody umów w Konstytucji...	97
I. Uwagi wstępne.....	97
II. Zasada swobody umów w Konstytucji	97
III. Ograniczenia wolności umów a prawo pracy	99
§ 5. Zasada proporcjonalności	101
§ 6. Podsumowanie rozdziału	104
Rozdział 6. Świadczenia i ograniczenia niewzajemne a indywidualne prawo pracy	105
§ 1. Wprowadzenie do rozdziału	105
§ 2. Świadczenia i obowiązki niewzajemne	106
§ 3. Prawo pracy a prawa człowieka	110
I. Uwagi wstępne	110
II. Potrzeby człowieka – prawa człowieka	110
III. Prawa człowieka – prawo pracy	114
IV. Uwagi końcowe	115
§ 4. Prawo do ochrony godności a prawo pracy	116
I. Uwagi wstępne	116
II. Ustawa a „szczegółowe” prawo lub wolność w Konstytucji	117
III. Ochrona godności w Konstytucji a aksjologia prawa pracy	118
IV. Godność a prawa socjalne w prawie międzynarodowym	121
V. Uwagi końcowe	122
§ 5. Obowiązki niewzajemne a dobro wspólne i solidaryzm	123
I. Uwagi wstępne	123
II. O pojęciu dobra wspólnego	123
III. Dobro wspólne a solidarność społeczna.....	126
IV. Społeczny charakter pracy	130
V. Dobro wspólne a solidarnościowe obowiązki pracownika	131
VI. Uwagi końcowe	134
§ 6. Publicznoprawny charakter obowiązków stron stosunków pracy	135
§ 7. Zakończenie rozdziału	137
Rozdział 7. Aksjologia wolności od wykluczenia socjalnego.....	139
§ 1. Uwagi wstępne	139
§ 2. Wykluczenie socjalne	140

---

§ 3. Wolność od wykluczenia jako prawo człowieka	141
§ 4. Praca a wolność od niedostatku.....	145
§ 5. Elementy przeciwdziałania wykluczeniu w prawie pracy	147
§ 6. Uwagi końcowe – wolność od wykluczenia a kierunek rozwoju prawa pracy	157
Rozdział 8. Aksjologia ochrony życia i zdrowia	161
§ 1. Uwagi wstępne	161
§ 2. Ochrona życia i zdrowia zatrudnionego jako obowiązek publicznoprawny	162
§ 3. Socjalność prawa do bhp – teoria bhp	167
§ 4. Zakres podmiotowy ochrony zdrowia i życia w związku z wykonywaniem pracy	170
§ 5. Aksjologia przepisów bhp a obowiązki pracowników	172
§ 6. Aksjologia bhp a charakter prawny kar porządkowych	176
§ 7. Konstytucyjne pojęcie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy	181
§ 8. Problem konstrukcji art. 66 Konstytucji	187
§ 9. Bhp a ochrona „słabszego” przed „silniejszym”	188
§ 10. Uwagi końcowe.....	189
Rozdział 9. Aksjologia wolności od pracy.....	193
§ 1. Uwagi wstępne	193
§ 2. Zakres podmiotowy	195
§ 3. Wolność od pracy jako wartość chroniona	196
§ 4. Dni wolne od pracy	197
§ 5. Normy czasu pracy	201
§ 6. Urlopy wypoczynkowe	202
§ 7. Wolność od pracy a obowiązki pracownika	205
§ 8. Urlop jako prawo socjalne	206
§ 9. Uwagi końcowe	207
Rozdział 10. Aksjologia ochrony rozwoju społecznego osób młodych	209
§ 1. Uwagi wstępne	209
§ 2. Regulacja konstytucyjna	210
§ 3. Rola ustawy w określeniu dopuszczalności pracy dzieci	211
§ 4. Regulacja konstytucyjna a zatrudnianie młodocianych	215
§ 5. Regulacja konstytucyjna a zatrudnianie dzieci	216
§ 6. Zatrudnianie na podstawie umów cywilnych w świetle ograniczeń konstytucyjnych	218

§ 7. Nieodpłatna praca dzieci	222
§ 8. Problem zatrudnienia rodzinnego	223
§ 9. Podsumowanie	224
Rozdział 11. Aksjologia ochrony praw osób trzecich, rodziny oraz interesu publicznego.....	227
§ 1. Wstęp	227
§ 2. Powszechna ochrona zdrowia, życia i mienia	227
§ 3. Ochrona życia rodzinnego i potrzeb rodziny pracownika	228
§ 4. Ochrona interesu publicznego	229
§ 5. Uwagi końcowe	233
Rozdział 12. Aksjologia równości w prawie stron stosunku pracy.....	235
§ 1. Wstęp do rozdziału	235
§ 2. Równość stron stosunku pracy	236
I. Uwagi wstępne	236
II. Równorzędność stosunków zobowiązaniowych.....	237
III. Słabości poznawcze analizy prawa pracy przez pryzmat równości formalnej (równorzędności)	245
IV. Równość stron zobowiązaniowego stosunku pracy jako równość w prawie	248
V. Uwagi końcowe	254
§ 3. Zasada równości praw pracowników jako zasada najwyższego uprzywilejowania	255
I. Uwagi wstępne	255
II. Zasada najwyższego uprzywilejowania	256
III. Uwagi końcowe	259
§ 4. Zasada uprzywilejowania	260
I. Uwagi wstępne.....	260
II. Zasada uprzywilejowania a charakter norm prawnych ..	260
III. Zasada uprzywilejowania a normy publicznoprawne ...	263
IV. Zakładowe „źródła prawa pracy” a wyrównywanie pozycji stron stosunku pracy	265
V. Wnioski końcowe	267
§ 5. Problem wyzysku w prawie pracy	268
§ 6. Zakaz potrącenia z wynagrodzenia.....	275
§ 7. Równość stron stosunku pracy w prawie procesowym.....	278
§ 8. Zbiorowe prawo pracy	281
§ 9. Zakończenie rozdziału.....	289

Rozdział 13. Teoria publicznoprawnego i prywatnoprawnego indywidualnego prawa pracy.....	291
§ 1. Uwagi wstępne	291
§ 2. Monistyczna i pluralistyczna koncepcja prawa pracy	291
§ 3. Krytyka dotychczasowych teorii prawa pracy	293
I. Dominacja pracodawcy czy dysfunkcjonalność rynku ..	293
II. Ochrona wartości czy ochrona przed dominacją	297
III. Ochrona pracownika czy ochrona człowieka	298
§ 4. Indywidualne publiczne i prywatne prawo pracy	300
§ 5. Prawo pracy a prawo zabezpieczenia społecznego.....	304
§ 6. Solidarność wertykalna i horyzontalna	305
§ 7. Podstawowe tezy publicznoprawnego i prywatnego indywidualnego prawa pracy	307
Indeks rzeczowy	319